
COMUNICAT DE PRESĂ 26 August 2013

Pașii următori către integrarea piețelor din Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, România și Polonia

În urma semnării la 11 iulie 2013 a Memorandumului de înțelegere, Comitetul director al 5M MC (Proiectul de cuplare a piețelor din cele cinci țări), compus din reprezentanți ai autorităților naționale de reglementare (ERÚ, ÚRSO, HEA, URE și ANRE), operatorilor de transport și sistem (ČEPS, SEPS, MAVIR, PSE și Transelectrica) și ai operatorilor de piață/burselor de energie (OTE, OKTE, HUPX, TGE și OPCOM) din Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Polonia și România, a discutat pașii următori către integrarea piețelor pentru ziua următoare de energie electrică.

Inițial, părțile s-au confruntat cu un aspect fundamental privind organizarea pieței în contextul altor activități de integrare și de interconectare a piețelor de energie electrică. Sondajul de opinie adresat companiilor active pe cele cinci piețe a vizat colectarea feedback-ului cu privire la posibilele implicații ale aranjamentelor propuse, în principal stabilirea orei limită de transmitere a ofertelor (GCT) și scopul integrării pieței (consulta [chestionarul](#) aici).

Pe baza unei analize detaliate a rezultatelor sondajului de opinie, autoritățile naționale de reglementare au concluzionat că nu există o poziție comună în rândul participanților la piață în toate piețele implicate cu privire la scenariile propuse de cuplare a piețelor din cele cinci țări. Pentru a nu împiedica integrarea în continuare a piețelor, Comitetul director a adoptat poziția autorităților naționale de reglementare, adică proiectul de cuplare a piețelor va începe cu ora 11:00 ca oră limită de transmitere a ofertelor și va implica piețele pentru ziua următoare de energie electrică din Republica Cehă, Slovacia, Ungaria și România. Se va urmări cât mai mult posibil conformitatea cu dezvoltările din regiunea NWE (Nord-Vest Europa). Se va asigura strânsa cooperare între partenerii proiectului 5M MC care să contribuie la viitoarea integrare a pieței. Opinia comună este aceea că implementarea cuplării cu piața poloneză se va realiza ulterior, în contextul inițiativei CEE FBMC (Cuplarea piețelor din Europa Centrală și de Est pe bază de fluxuri). În același timp, cele cinci burse de energie vor continua să coopereze pentru implementarea soluției PCR (Cuplarea prin Preț a Regiunilor), declarată model țintă în vederea integrării europene.

-încheiere-

Informații de fond:

HUPX – Bursa de energie din Ungaria

MAVIR srl a înființat o filială deținută 100%, HUPX srl, Bursa de energie electrică din Ungaria, pe 9 mai 2007. Îndeplinind cerințele prevăzute în Decizia 794/2008 a Oficiului de reglementare în domeniul energiei din Ungaria, MAVIR srl a transmis în data de 11 septembrie 2008 documentația cererii de licență pentru înființarea și operarea pieței organizate de energie electrică prin filiala sa, HUPX srl, Bursa de energie electrică din Ungaria. Prin Decizia 136/2009 din 9 aprilie 2009, Oficiul de reglementare în domeniul energiei din Ungaria a emis licența pentru operarea pieței organizate de electricitate pe 10 ani către HUPX srl, Bursa de energie electrică din Ungaria. HUPX a lansat piața pentru ziua următoare pe 20 iulie 2010. HUPX a lansat piața fizică futures pe 19 iulie 2011.

De la început (iulie 2010) volumul total tranzacționat pe piețele HUPX a fost de 26 TWh.

Volumele totale tranzacționate au depășit 12,6 TWh în anul 2012, ceea ce reprezintă peste o treime din consumul ungar.

Pentru mai multe informații consultați www.hupx.hu.

MAVIR – Gestionarul energiei

MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerező Zártkörűen Működő Részvénytársaság [MAVIR, Operatorul Independent de Transport din Ungaria srl, MAVIR ZRt.] este o organizație tânără cu o îndelungată tradiție și experiență vastă. Tradiția, experiența și tinerețea nu sunt contradictorii în acest caz: înainte de înființarea MAVIR, Centrul Dispecerului Național îndeplinea încă din noiembrie 1949 sarcinile tehnice ale operării sistemului. Prin înființarea operatorului integrat de transport și sistem (OTS) la 1 ianuarie 2006 operatorul sistemului de transport a încorporat Direcția de Operare a Rețelei de la Compania Națională de Transport Energetic srl și Direcția pentru Rețeaua de Transport de la Companiile energetice din Ungaria srl. O echipă de experți cu înaltă calificare, care își iubesc profesia și o desfășoară la înalt nivel s-a alăturat societății MAVIR ZRt, ceea ce înseamnă mai mult decât fostul centru de dispecer: astăzi, sarcinile MAVIR ZRt sunt următoarele:

- Asigurarea funcționării fiabile, eficiente și sigure a Sistemului energetic ungar inclusiv a rezervei necesare de capacități de producere și transport;
- Supravegherea și sporirea activelor din sistemul de transport; realizarea oricăror lucrări de rețehnologizare, întreținere și dezvoltare necesare pentru o furnizare adecvată și fiabilă;
- Asigurarea funcționării fără probleme și a extinderii pieței de electricitate, precum și accesul utilizatorilor sistemului în condiții egale;
- Prelucrarea datelor primite de la participanții la furnizarea energiei electrice;
- Informarea participanților la piață cu privire la lipsa fezabilității contractelor;
- Armonizarea funcționării sistemului energetic ungar cu sistemele vecine;
- Coordonarea colaborărilor internaționale;
- Pregătirea strategiei de dezvoltare a rețelei și avansarea de propuneri pentru dezvoltarea producerii;

Pe baza certificării inclusă în Decizia Oficiului de reglementare în domeniul energiei din Ungaria din 13 martie 2012, MAVIR funcționează în conformitate cu modelul ITO (Operator Independent de Transport); astfel MAVIR este proprietarul și operatorul rețelei de transport în cadrul unei companii integrate de energie electrică.

Pentru mai multe informații consultați www.mavir.hu.

MEKH (HEA)

Autoritatea de reglementare în domeniul energiei și utilităților publice din Ungaria este un organism administrativ public, autonom, care raportează anual Parlamentului. Sarcinile Autorității sunt precizate în Legea HEA (nr. XXII din 2013) precum și în Legile energiei electrice, termoficării, furnizării gazelor naturale, serviciilor publice de alimentare cu apă și a regimului deșeurilor.

În ceea ce privește extinderea proiectului de cuplare a piețelor CZ-SK-HU, conform prevederilor acestor legi, responsabilitățile principale ale Autorității sunt următoarele:

- Emite și modifică licența pentru operarea sistemului de transport (MAVIR) și pentru operarea pieței organizate (HUPX),
- Aprobă condițiile generale ale pieței de energie electrică (Codul comercial elaborat de MAVIR, Regulile de piață ale HUPX), precum și convențiile deținătorilor de licență,
- Aprobă aranjamentele internaționale relevante referitoare la cuplarea pieței,
- Stabilește domeniul de informații ce pot fi dezvăluite,
- Analizează plângerile clienților;

Pentru mai multe informații consultați www.mekh.hu

OTE, a.s.

OTE, a.s., operatorul pieței de energie electrică și gaze din Republica Cehă, (OTE) este o companie pe acțiuni înființată în anul 2001. OTE furnizează servicii complete participanților la piața de energie electrică și gaze din Republica Cehă. OTE a început să organizeze tranzacții pe piața de energie electrică pentru ziua următoare din anul 2002 precum și pe piața intra-zilnică și pe cea dedicată blocurilor de energie electrică în anii care au urmat. OTE este operatorul pieței de gaze din 2010, incluzând operarea pieței de gaze pentru ziua următoare și a pieței intra-zilnice de gaze. Prelucrarea și schimbul continuu al datelor necesar în vederea determinării și decontării dezechilibrelor între volumele contractate și cele realizate de energie electrică și gaze se numără între serviciile oferite de OTE participanților de pe piața cehă de energie electrică și gaze, precum și procedurile administrative asociate cu schimbarea furnizorului. De asemenea, OTE administrează Registrul național al emisiilor de gaze cu efect de seră. OTE este deținătorul licenței pentru activitățile de operator de piață, care include activitățile de pe piața de energie electrică și gaze din Republica Cehă.

În afara proiectului 5M MC, OTE este implicat și în alte proiecte de integrare (PCR, XBID, MC CZ-SK-HU, CEE+NWE).

Pentru mai multe informații consultați www.ote-cr.cz.

ČEPS, a.s.

ČEPS, societate pe acțiuni, este unicul operator al sistemului de transport și de sistem din Republica Cehă, deținând în acest sens o licență emisă de Oficiul de Reglementare în domeniul Energiei în conformitate cu Legea energiei. Compania este responsabilă pentru întreținerea și rețehnologizarea a 41 de stații cu 71 de transformatoare ce permit furnizarea energiei electrice din sistemul de transport în rețeaua de distribuție, precum și linii de 400 kV, cu o lungime totală de 3508 km și linii de 220 kV, cu o lungime totală de 1910 km. ČEPS este membru în organizațiile europene de profil. Compania este responsabilă cu menținerea echilibrului dintre producție și consum în timp real (servicii de sistem) precum și cu administrarea schimburilor transfrontaliere, inclusiv a tranzitelor. ČEPS a fost implicat în procesul de creare a piețelor liberalizate de energie electrică atât din Republica Cehă cât și în Europa.

Pentru mai multe informații consultați www.ceps.cz.

ERÚ

Oficiul de Reglementare în domeniul energiei ('ERÚ') a fost înființat la 1 ianuarie 2001 prin Legea 458/2000 din 28 noiembrie 2000 privind condițiile de afaceri și administrarea statului în industriile energetice și modificarea anumitor legi ('Legea energiei'), după cum a fost modificată, ca autoritate administrativă de reglementare în sectorul energetic din Republica Cehă. ERÚ este responsabil în principal pentru sprijinirea concurenței pe piața energetică, susținerea utilizării RES și protecția intereselor consumatorului în domeniul industriilor energetice în cadrul cărora nu este posibilă concurența.

Pentru mai multe informații consultați www.eru.cz.

OKTE, a.s.

OKTE, a.s. este Organizatorul pieței pentru ziua următoare pe termen scurt din Republica Slovacă. OKTE sa a fost înregistrat ca entitate juridică independentă pe 11 august 2010. Activitatea principală a

companiei este reglementată iar tipurile selectate de servicii furnizate sunt supuse reglementării prețului de către Oficiul pentru Reglementarea Industriilor de Transport. Organizarea pieței zilnice pe termen scurt funcționează conform Ordinului de funcționare al OKTE sa. Piața zilnică organizată pe termen scurt permite participanților la piață să ofere sau să solicite energie electrică pentru a crește opțiunea de a avea o poziție comercială echilibrată înainte ca furnizarea/preluarea să scadă probabilitatea de a avea diferențe între valoarea planificată și cea reală de furnizare/preluare a electricității. O altă responsabilitate a OKTE o constituie decontarea dezechilibrelor din Republica Slovacă. OKTE este și deținător al licenței pentru activitățile de operator de piață.

Pentru mai multe informații consultați www.okte.sk.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

De la 21 ianuarie 2002 compania Slovenská elektrizačná prenosová sústava sa operează sistemul de transport din Republica Slovacă în calitate de entitate juridică independentă. Misiunea companiei constă în operarea fiabilă a sistemului de transport asigurând control de dispecer în sistem, întreținerea, rețehnologizarea și dezvoltarea sistemului astfel încât să asigure o furnizare sustenabilă și de calitate a electricității către toți utilizatorii sistemului de transport, precum și funcționarea sa în paralel cu sistemele de transport de ajustare. În același timp este esențial ca societatea să adere la principiile de transparență și nediscriminare pentru accesul la rețea cu impact minim asupra mediului înconjurător. De asemenea este esențial să respecte cerințele prevăzute în legislația națională și în cea europeană, hotărârile autorității naționale de reglementare, regulile pertinente de funcționare precum și colaborarea internațională în cadrul rețelei sincronizate inter-conectate de energie electrică din UE.

Pentru mai multe informații consultați www.sepsas.sk.

URSO

Oficiul de reglementare pentru industriile furnizand servicii de interes economic general este o autoritate administrativa de stat instituita prin Legea nr 276/2001 privind Regulamentul aplicabil industriilor furnizand servicii de interes economic general. Oficiul îndeplinește funcția de organism de reglementare împreună cu Comitetul de reglementare, în sectoarele energiei electrice, gazelor, energiei termice și resurselor hidro, cu scopul de a crea și sprijini un mediu concurențial, de a proteja atât consumatorii cât și intereselor titularilor de licență pentru a obține rate interne de rentabilitate rezonabile și pentru a asigura o aprovizionare fiabilă, economică și în condiții de calitate a bunurilor și serviciilor legate de sectoarele reglementate.

Pentru mai multe informații consultați www.urso.gov.

TGE

Towarowa Gielda Energii SA (Bursa Energetică Poloneză) a fost înființată în decembrie 1999 și de atunci funcționează pe piața de energie electrică din Polonia. TGE a fost prima bursă energetică și pînă acum singura care a obținut licență de la Comisia de Supraveghere Financiară pentru a opera o bursă de mărfuri în Polonia. TGE este acum deținută exclusiv de [Warsaw Stock Exchange](http://www.wse.pl) (Bursa de Valori din Varșovia).

TGE are rolul principal în procesul de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze din Polonia. Din decembrie 2010 TGE și Nord Pool Spot au operat cu succes cuplarea pieței pentru ziua următoare pe cablul Swe-Pol Link care conectează Suedia și Polonia. TGE a inaugurat platforma de tranzacționare a gazelor în luna decembrie 2012.

În prezent TGE gestionează următoarele piețe:

- Piața pentru ziua următoare și piața intra-zilnică de energie electrică
- Piața pentru contracte forward cu livrare fizică a energiei electrice
- Piața drepturilor de proprietate (certIFICATE de origine pentru energie produsă în cogenerare și pentru energie din surse regenerabile)
- Piața de alocare a emisiilor (doar spot)
- Piețele de gaze: spot și forward cu livrare fizică

Lichiditatea piețelor TGE crește: volumul electricității tranzacționate a fost de 19,1 TWh pe PZU și de 112,9 TWh pe piața forward cu livrare fizică.

Pentru mai multe informații consultați www.tge.pl.

PSE S.A.

PSE este operatorul de transport și sistem din Polonia fiind o companie de importanță fundamentală pentru economia națională, care a fost înscrisă în registrul întreprinderilor cu semnificație specială în economie și apărare. Activitatea principală a companiei implică furnizarea serviciilor în rețeaua de transport al electricității conform criteriilor necesare pentru funcționarea sigură a Sistemului Energetic Polonez aplicând totodată principii obiective și transparente care asigură tratament egal pentru toți participanții precum și respectarea mediului înconjurător.

Obiectivele principale ale activității PSE SA sunt:

- Furnizarea serviciilor de transport al electricității și asigurarea funcționării sigure cu costuri eficiente a Sistemului Energetic Polonez îndeplinind totodată condițiile de funcționare sincronă cu alte sisteme europene,
- Asigurarea dezvoltării necesare pentru rețeaua națională de transport și conexiunile transfrontaliere,
- Punerea la dispoziție a capacității de transport prin metode de piață în vederea efectuării schimburilor transfrontaliere, crearea infrastructurii pentru funcționarea pieței interne angro de energie electrică.

Pentru mai multe informații consultați www.pse.pl.

URE

Președintele Oficiului de Reglementare în domeniul Energiei reprezintă organul central al administrației de stat constituit în baza Legii Energiei din aprilie 1997, pentru îndeplinirea sarcinilor în domeniul controlului managementului resurselor și energiei, precum și în domeniul promovării concurenței.

Atribuțiile și competențele președintelui ERO sunt strict legate de politica de stat în materie de energie, respectiv de condițiile economice de funcționare a întreprinderilor energetice, operațiunile de piață, precum și de cerințele ce provin din obligația de a adapta legislația poloneză la legislația Uniunii Europene. Activitățile întreprinse de către organismul de reglementare independent sunt dedicate îndeplinirii obiectivului atribuit de legiuitor și sunt în spiritul creării de creștere economică echilibrată a țării, asigurarea securității energetice, utilizarea economică și rațională a combustibililor și energiei, dezvoltării concurenței, lupta cu efectele negative ale monopolurilor naturale, ținând cont de standardele de protecție a mediului, obligațiile care decurg din acordurile internaționale, precum și de stabilirea unui echilibru între interesele întreprinderilor energetice și ale consumatorilor de energie.

Pentru mai multe informații consultați www.ure.gov.pl.

OPCOM SA

Operatorul Pieței de Energie Electrică din România "OPCOM" SA a fost înființat în anul 2000 ca o companie pe acțiuni filială a Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA. Responsabilitățile derivă din rolul său de organizator și administrator al piețelor centralizate de energie electrică și de operator de decontare pe piața angro de energie electrică conform reglementărilor aplicabile ale ANRE și condițiilor din licența nr. 407. Activitățile principale realizate de OPCOM SA: tranzacționarea energiei electrice pe piața pentru ziua următoare (PZU) și pe piața intra-zilnică; tranzacționarea pe piața centralizată a contractelor bilaterale (PCCB and PCCB-CN); tranzacționarea certificatelor de mediu pe piața certificatelor verzi precum și pe platforma de tranzacționare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră; decontarea tranzacțiilor încheiate pe PZU, piața intra-zilnică și piața centralizată a certificatelor verzi; stabilirea obligațiilor de plată / drepturilor de încasare pentru Piața de Echilibrare și a dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea; supravegherea pieței și raportarea către ANRE; furnizarea informațiilor relevante către participanții la

piață, mass-media și publicului larg. OPCOM SA a fost desemnat să organizeze piața de gaze din România.

Pentru mai multe informații consultați www.opcom.ro.

Transelectrica

Transelectrica a fost înființată prin Ordonanța guvernamentală nr. 627 din 31 iulie 2000 ca urmare a descentralizării Companiei Naționale de Electricitate CONEL.

Transelectrica este operatorul român de transport și de sistem (OTS) care are un rol principal pe piața de energie electrică din România.

Compania gestionează și operează sistemul de transport al energiei electrice și asigură schimburile de energie electrică între țările central și est europene în calitate de membru ENTSO-E (Rețeaua europeană a OTS pentru energie electrică).

Transelectrica este responsabilă cu transportul energiei electrice, operarea sistemului și a pieței, dezvoltarea infrastructurii de rețea și de piață asigurând securitatea SEN. De asemenea funcționează ca legătura principală între furnizarea și cererea de energie electrică, corelând permanent producerea cu cererea de energie.

Din 29 august 2006 Transelectrica este listată la Bursa de Valori București.

Misiunea: Transelectrica asigură funcționarea fiabilă și sigură a SEN la standarde de calitate, asigurând totodată operarea rețelei naționale de transport al electricității în condiții transparente, nediscriminatorii și egale față de toți participanții la piață.

Pentru mai multe informații consultați www.transelectrica.ro.

ANRE

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei a fost înființată în anul 1999. Este organizată ca autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică și patrimoniu propriu aflată sub controlul Parlamentului, integral auto-finanțată și independentă în procesul decizional, organizare și funcționare. ANRE emite, aprobă și monitorizează implementarea cadrului național de reglementare obligatoriu necesar funcționării corespunzătoare a sectoarelor și piețelor de energie electrică, energie termică și gaze naturale în ceea ce privește eficiența, concurența, transparența și protecția consumatorilor. Responsabilitățile și competențele ANRE sunt prevăzute în Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012.

Pentru mai multe informații consultați www.anre.ro.